

*Ik kies
voor mijn*
talent

*Luk Dewulf, Peter Beschuyt, Els Pronk
illustraties door Emma Thyssen*

**TOOLBOX
VOOR JONG
TALENT**

**LANNOO
CAMPUS**

Veel dank aan Carmien Brys, die in de aanloopfase deze toolbox mee heeft bedacht en hard gewerkt heeft aan het ontwikkelen van de kaartjes. Ook aan Angelique Besselaar, wiens talent zichtbaar is in het mooie verhaal dat de zoektocht naar talent doorheen het boekje illustreert.

LEGENDE:

Werkvorm:

hiermee ga je meteen naar een passende werkvorm uit deel 2 van dit boekje.

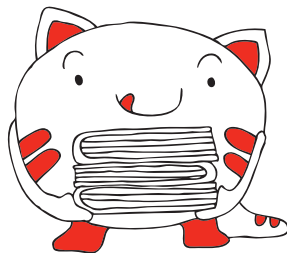
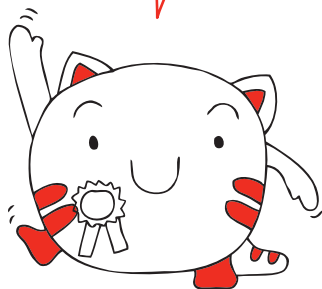

Tips voor ouders, leerkrachten, begeleiders, grootouders en opvoeders

inhoud

DEEL 1 TALENTEN ONDER DE LOEP	9
INLEIDING	10
• Hoe hebben we deze toolbox opgevat?	10
• Opbouw van dit boekje	11
WAT IS TALENT?	12
• Twee perspectieven op ontwikkeling	14
• Wat is talent dan?	16
• Hoe herken je talent?	16
• Talent en talent in actie	18
• Het verschil tussen talent en dat waar je gewoon goed in bent	20
• Talent en energie: een duurzame energiebron	21
HOE ONTDEK JE JE TALENT?	22
Talent is er maar als iemand het ziet	24
Talent en tijd	28
Gezien worden in je talent	29
Een context die je aanspreekt op je talent	31
MIJN HANDLEIDING	36
Hoe je talenten in je samenkomen	38
Je handleiding	38
Het effect van je talent op anderen en omgekeerd	39
TALENT ALS FEEST VOOR MEZELF EN ANDEREN	43
Wat zijn hefboomvaardigheden?	45
En wat met datgene waar je niet goed in bent?	47
Talent als label	49
Samenwerken met anderen	50
Welk talent brengt iemand anders in jou naar boven?	52
BIJLAGE: DE SNELTEST	55
DEEL 2 WERKVORMEN	63

ONTDEK JE TALENTEN DIGITAAL

Op het gratis online platform

MyTalentBuilder.com

leren jij en je kinderen welke talenten bij jullie passen en hoe je ze het beste kunt inzetten, maar ook wat je kunt doen om ervoor te zorgen dat je je talenten niet overdrijft.

**Gebruik de onderstaande unieke code
om je te registreren op
www.MyTalentBuilder.com**

DEEL 1

Talenten onder de loep

Inleiding

HOE HEBBEN WE DEZE TOOLBOX OPGEVAT?

In deze toolbox maken we gebruik van 39 talenten. Voor het omschrijven van deze talenten hebben we ons laten inspireren door verschillende bronnen: de *StrengthsFinder* van Clifton en Buckingham, de *Values In Action* van Seligman en de inzichten uit de *Meervoudige Intelligentie* van Gardner. Deze referentiekaders waren erg waardevol en vormden het startpunt voor de honderden gesprekken die we de afgelopen jaren met kinderen en volwassenen over hun talent hadden. Iedere keer probeerden we een betere en scherpere verbinding te maken met hun talent, waardoor we steeds meer accurate termen vonden die overeenkomen met hoe zij hun talenten beleven.

Deze gesprekken resulteerden in de ontdekking van nieuwe talenten, samen met nuances in de betekenis en beschrijving van de bestaande referentiekaders. Daarbij schonken we een bijzondere aandacht aan het zoeken van een goede naam voor elk van de talenten, die we zowel voor volwassenen als voor kinderen gebruiken.

In totaal vonden we 39 talenten. Aan die 39 talenten voegen we symbolisch één blanco talent toe, omdat we ervan overtuigd zijn dat er in iedereen meer talenten te vinden zijn. We willen zeker niet stellen dat er slechts 39 talenten bestaan en stellen geen exclusieve lijst voorop. Hetzelfde geldt voor de werkvormen die je in Deel 2 vindt. De niet-gevulde werkvormfiche achteraan nodigt je uit zelf werkvormen te ontwikkelen en te delen met de buitenwereld.

Wat we voornamelijk met deze toolbox willen bereiken, is dat er in gesprekken tussen volwassenen en kinderen meer oog is voor talent, zowel thuis, op school als daarbuiten. Talent is immers relationeel en ontwikkelt zich in een goede relatie met anderen. Het doel van dit instrument is dan ook om deze gesprekken mogelijk te maken en te faciliteren.

OPBOUW VAN DIT BOEKJE

Dit boekje is opgebouwd rond de kernideeën die Luk Dewulf beschreef in zijn boek *Ik kies voor mijn talent*. Naast de belangrijkste thema's gaan we een laagje dieper, zodat kinderen nog meer inzicht krijgen in talent en wat het met hen doet. Doorheen het boekje illustreren we dit met verhalen waarmee we in aanraking kwamen in ons onderzoek rond talent. Verhalen vertellen vaak meer dan abstracte woorden en verhogen de herkenbaarheid van de talenten. Aan het begin van elk hoofdstuk vind je ook een stukje van een langer verhaal, dat doorheen het boekje doorloopt. Het is fijn om dit verhaal voor te lezen of kinderen te inspireren om hun eigen verhaal te schrijven.

In het boekje leggen we ook regelmatig de link met werkvormen die bij een bepaald onderdeel horen. Deze werkvormen, die je terugvindt in Deel 2 van dit boekje, hebben we geleidelijk aan ontwikkeld en dankzij deze toolbox kun je er ook zelf mee aan de slag. Je vindt

ook een pakje met talentenkaarten die je bij de verschillende werkvormen kunt gebruiken. Elk kaartje bevat de beschrijving van de talenten ('Wat?'), de hefboomvaardigheden die kinderen kunnen ontwikkelen ('Tip!') en de contexten ('Waar?') waarin ze met dat talent het best tot hun recht komen. Merk ook hier op dat de inhoud van de kaartjes geen exclusieve beschrijving omvat en dat ze in de eerste plaats een goed gesprek ondersteunen.

BRUGGEN-BOUWER

WIE?

- Met jou erbij doet iedereen mee. Jij voelt goed aan of iedereen blij is of juist niet.
- Je wilt dat iedereen het fijn heeft, want je houdt niet van ruzie.
- Als er ruzie is, help jij anderen om het weer goed te maken. Je zoekt een oplossing waarbij iedereen zich goed voelt.

WAAR?

- Je voelt je fijn in een omgeving met weinig of geen jaloezie, ruzie of onenigheid.
- Als anderen het niet met elkaar eens zijn, stel jij je op als bemiddelaar.

TIP!

- Zoek woorden voor de spanning die je voelt. Dan kun je anderen vertellen wat je voelt.
- Leer hoe je erachter kunt komen op welk vlak anderen wel bij elkaar passen. Als dat lukt, kun je voorstellen doen om de situatie te verbeteren.
- Jij hoeft niet alle problemen van iedereen op te lossen.

Wat is talent?

WAAR IS MIJN TALENT?

'Jongens en meisjes.' Mijnheer Duimendik staat aan het eind van de schooldag met een grote lach op zijn gezicht voor de klas. 'Deze week gaan we eens iets heel anders doen. Deze week staat in het teken van talent!'

Jurre kijkt op van zijn Rubiks kubus.

'En om de week te openen beginnen we de dag met een praatje van de enige echte Uitvinder in ons dorp, de zeer getalenteerde mijnheer Zeppeloni!'

Opa? Jurre snapt er niks van. Daar had mam niks over gezegd. Wat komt opa hier nou doen?

Een lange man stapt de klas in, een grote grijns op zijn gezicht. Als hij praat schudt zijn warrige bos grijze haren vrolijk heen en weer.

'Hallo jongens, wat leuk dat ik hier over talent mag komen praten. In de klas van mijn kleinzoon!' Hij knipoogt naar Jurre en deze zwaait met een rood hoofd terug. 'Talent...' Hij wiebelt met zijn vingers in de lucht en zijn stem heeft iets mysterieus. 'Het heeft iets magisch! Sommigen zeggen dat je er mee geboren wordt. Ik heb zelfs weleens gehoord dat iedereen bij zijn geboorte een envelop in de hand heeft waar precies op staat waar hij goed

in is.' Opa kijkt de klas rond en begint dan te lachen. 'Haha! Onzin natuurlijk! Talent verstopt zich juist! Het is best ingewikkeld om het te vinden! En daarom,' opa fluistert nu bijna, 'daarom zijn er heel veel mensen die hun talent niet gebruiken. Niet op hun werk, en ook niet thuis.'

Jurre kijkt rond en ziet dat de magie van opa zijn werk doet. De kinderen hangen aan zijn lippen.

Noor port hem in zijn zij. 'Waar ben ik goed in?' vraagt ze zachtjes. 'Ik kan de handstand. Maar Mira kan 'm veel beter.' Jurre haalt zijn schouders op. Opa gaat verder.

'Wij gaan het anders doen. Jullie gaan, met de meester, déze week al ontdekken waar jullie talenten liggen. En dan gaan we ze omtoveren in 'Talenten in Actie'. Dat zijn talenten die door iedereen gezien worden en waar je je leven lang plezier van hebt. De Toolbox van meester Duimendik zal daarbij helpen.'

Max steekt zijn hand op. 'Wat als ik mijn talent niet kan vinden, mijnheer Zeppeloni?'

'Goeie vraag, Max! Het rare van talenten is, dat je die van jezelf niet goed ziet. Dit komt doordat alles wat je met je talent doet, moeiteloos gaat. Je vindt het zelf heel gewoon. Dus schakelen we deze week je ouders,

je vrienden, iedereen die maar wil, in om mee te helpen zoeken. Natuurlijk kun je ook je eigen talent ontdekken. En het mooie van je eigen talent ontdekken is, dat je zelf kunt voelen of het klopt.'

Lena steekt haar hand omhoog. 'Waarom is het belangrijk om je talent te ontdekken?' 'Dingen doen waar je goed in bent maakt gelukkiger,' zegt opa. 'Het geeft je nog meer zelfvertrouwen en plezier in je werk en op school! Maar nu genoeg gepraat, tijd voor actie. Vlieg uit, lieve kinderen, ga op ontdekkingstocht.' Opa zwaait met zijn armen alsof hij elk moment op kan stijgen. 'Waar ligt je talent? Wat gaat moeiteloos, als vanzelf? Waar krijg jij energie van? Aan het eind van de week kom ik terug om te horen wat jullie allemaal ontdekt hebben.'

En met zijn armen klapperend als een oude zeemeeuw verlaat opa het klaslokaal. Jurre zucht. Opa kan echt niet gewoon doen.

Naast hem staat Noor op en ruimt haar tafel nog even netjes op. Ze klapt haar agenda open. 'Hee,' zegt ze. 'Ik heb mijn huiswerk voor morgen al gemaakt! Lekker, dan kan ik vandaag mooi even een lijstje maken van spullen die ik mee ga nemen op vakantie. En m'n talent vinden.'

Ze lopen samen naar buiten en Noor rent op haar moeder af. 'Mama, weet jij waar mijn talent is?' Jurre heeft het allang gezien. Noor is een kei in organiseren. Wat gek toch dat je dat blijkbaar van jezelf niet zo goed weet.

Hij voelt in zijn zak naar zijn Rubiks

kubus. Hè, vergeten. Als hij de klas weer inloopt ziet hij mijnheer Duimendik met zijn tong uit zijn mond een levensecht portret van Barack Obama tekenen. Dan ziet de meester Jurre in de deuropening staan.

'Hee jongen, wat een geweldige grootvader heb jij toch. Ik heb ontzettend veel zin in deze Week van het Talent, en ik ben ook heel benieuwd naar wat mijn talent is. Heb jij enig idee?' Jurre kijkt van de prachtige tekening naar de meester, en net als hij zijn mond wil opendoen steekt opa zijn hoofd nog even om de hoek.

'Ik wist het!' roept de oude man met een bewonderende blik op het bord. 'U bent een **creatieve maker!** U houdt ervan om met uw handen mooie dingen te maken. Daar krijgt u energie van! Een aan uw verbaasde gezicht te zien heeft u zojuist een talent ontdekt. Geniet ervan!' En weg is het warrige grijze haar weer.

'Nou, u heeft alvast een talent,' zegt Jurre. 'Nu ik nog. Tot morgen, meester!'

Hij loopt naar buiten en ziet een eenzame voetbal op het grasveld liggen. Automatisch schept hij hem op met zijn voet en houdt hem hoog met kleine schopjes. 1, 2, 3, 4... Wat moeilijk, talenten ontdekken, denkt hij. Dat saaie rekenen. Ik heb er gewoon geen zin in. En ik hou ook niet van tekenen...87, 88, 89...' Na 150 keer hooghouden schiet hij de bal moeiteloos door een gat in de schutting. Hij zucht. Ik ben gewoon nergens goed in.

Een lange man met een bos grijs haar loopt door het schoolhek. 'Opa!' Hij rent achter zijn grootvader aan. 'Ik ga met u mee naar huis.'

Lees verder op pagina 22
(verhaal door Angelique Besselaar)

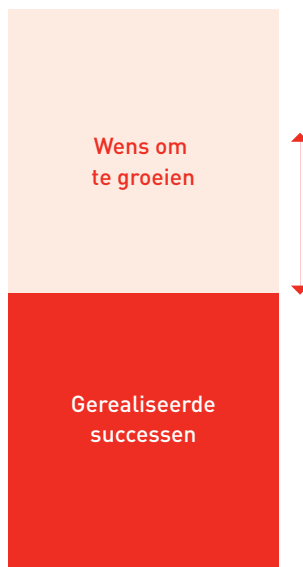
TWEE PERSPECTIEVEN OP ONTWIKKELING

Als we kijken naar groei bij kinderen en mensen in het algemeen, zijn er twee perspectieven. Bij het eerste perspectief is alles een *probleem*. Een probleem dat je het liefst van allemaal dringend oplost. In dit perspectief ga je vooral kijken naar wat er niet is. Wat er wel is en wat kinderen al kunnen en doen is daarbij niet zo belangrijk. Want in dit perspectief leg je de lat. Je hanteert een norm en vanuit die norm kijk je naar hun gedrag, dat *gaps* of tekorten bevat. Het uitgangspunt van dit perspectief is dat groei enkel kan plaatsvinden als je die tekorten wegwerkt. Is het een valide perspectief? Natuurlijk. Het maakt deel uit van het leven en van de manier waarop het onderwijs werkt. De eindtermen vormen de norm en worden vertaald in leerplannen, curricula en de lespraktijk van de leerkracht. De les, evaluaties en studiekeuzes leggen steeds weer de lat en vormen de norm waarop kinderen beoordeeld worden. In dat geval is het noodzakelijk dat ze in staat zijn zich af te meten aan zo'n norm.

PERSPECTIEF 1 'Wegwerken van tekorten'

PERSPECTIEF 2 'Ontwikkelen van sterktes'

Gelukkig is dit niet het enige perspectief. Er is nog een tweede perspectief, waarin hun *successen, passie en talenten* centraal staan. Hier is er niet zozeer sprake van een norm, maar wel van ambitie, aspiraties, een gewenst toekomstbeeld en dromen over wie ze willen zijn. In dat tweede perspectief gaat het dus om hoe ze hun talenten kunnen ontplooiën en uitbouwen, en hoe ze zich telkens een stap verder kunnen ontwikkelen in de richting van wat ze willen bereiken.

Bij de ontwikkeling van kinderen gaat het altijd om een combinatie van beide perspectieven. Het is niet *of-of*, maar *en-en*. Daarbij dien je goed te beseffen dat kinderen alleen in staat zijn om om te gaan met de eisen van het eerste perspectief als ze voldoende energie, weerbaarheid en veerkracht hebben. Dat halen ze uit het tweede perspectief. Als een kind het gevoel heeft dat het doet waar het goed in is en werkt aan de toekomst die het voor ogen heeft, dan zal de energie, veerkracht en weerbaarheid hoog zijn. Als een kind het gevoel heeft dat het niets kan, niet verbonden werkt met zijn of haar passie en geen beeld heeft van de richting waarnaar het wil groeien, dan zal de energie, veerkracht en weerbaarheid veel lager zijn.

Bij het werken aan talent gaat het dus altijd om deze twee perspectieven: om talent en om resultaten. Je praat niet alleen met kinderen over doelstellingen en resultaten, maar zoekt tegelijk naar hoe ze maximaal vanuit hun eigen talenten die resultaten kunnen bereiken.

JE EIGEN TALENTEN

Een kind zal pas werkelijk aan de slag gaan met zijn talenten als de ouders, leerkrachten, begeleiders en opvoeders dat zelf doen. Ga dus ook op zoek naar je eigen talenten, benoem ze, laat ze zien en vertel erover. Een kind doet wat jij doet, een kind doet niet wat je zegt. Daarom is het voorbeeld geven het belangrijkste dat je voor je kind kunt doen.

Joost is 8 jaar en zit in groep 4. Hij heeft veel moeite om zich te concentreren in de klas en zijn resultaten lijden daar wel eens onder. Hij zou het zelf heel graag anders willen, maar de dingen waarvoor hij vooral talent heeft, hebben alles met bewegen te maken. Hoe kan hij dat nu combineren? Samen met zijn juf maakt hij een plan: elke ochtend, net na klasinstructies, mag hij samen met een vriendje een work-out doen op de speelplaats. Als Joost goed heeft opgelet bij de instructies, wordt hij daar door de juf voor beloond. Bovendien haalt hij uit de work-out de energie om daarna weer geconcentreerd te werken.

WAT IS TALENT DAN?

We worden allemaal geboren met talent. Maar dat betekent niet dat je er ook daadwerkelijk wat mee doet. Ook veel kinderen zijn zich niet bewust van hun talent. Ze halen de schouders op en geven aan dat ze niet goed weten wat hun talent is. Dat is erg begrijpbaar, want het hangt samen met de definitie van talent: talent wordt zichtbaar in die activiteiten die voor jou moeiteloos gaan en je energie opleveren. Deze definitie is dus erg paradoxaal, want voor jezelf is je talent helemaal niet zo spectaculair of bijzonder. Het gaat immers vanzelf. Doordat talent zo'n sterk ontwikkeld en natuurlijk patroon in het denken en handelen is, zijn veel kinderen zich niet altijd bewust van hun talent. Wanneer ze echter naar anderen kijken, merken ze bij de anderen wel talenten op. Daardoor komen ze soms tot het besluit dat anderen bijzondere dingen kunnen en zichzelf niet.

Doordat kinderen zich niet bewust zijn van hun talenten, heb je als ouder, opvoeder of leerkracht dan ook de belangrijke taak om kinderen erop te wijzen wanneer je bij hen een talent ziet. Daar met hen over in gesprek gaan is minstens even belangrijk.

TALENTENMARKT

HOE HERKEN JE TALENT?

Een kind dat iets doet waarbij het zijn of haar talenten inzet, herken je aan de *talentblik*. Dat is een blik van uiterste betrokkenheid bij wat het doet, samen met een vorm van plezier, gedrevenheid en tevredenheid. Kortom: het kind gaat helemaal op in dat waar hij of zij mee bezig is en is niet makkelijk uit de concentratie te halen.

Zo herken je talentmomenten:

- Het zijn activiteiten waar kinderen enorm naar uitkijken en verlangen om het te doen.
- Ze genieten intens van deze momenten en halen voldoening uit wat ze doen.
- Ze hebben geen storende gedachten zoals 'Mag ik dit wel doen?' of 'Wat gaan de anderen daarover denken?'

- Ze getuigen van een onuitputtelijke energie. Ze weten van geen stoppen en worden niet moe tijdens de activiteit. Nadien kunnen ze wel als een blok in slaap vallen.
- Ze beleven plezier en vragen niet op een negatieve manier om aandacht.
- Ze laten spontaan het beste van zichzelf zien en overtreffen vaak je verwachtingen.
- Ze leren heel snel en veel bij in dat waar ze mee bezig zijn.
- Ze gaan helemaal op in de activiteit en verliezen de tijd uit het oog.

Op woensdagochtend staat schilderen op het programma in groep 5. Als de leerkracht een half uur later bij Maarten komt kijken, weet ze niet wat ze ziet. Maarten is heerlijk aan het werk met grote bossen op zijn wangen. En hij heeft een hele stapel vellen vol geschilderd, met de prachtige kleuren die hij zelf heeft gemengd. Hij is niet te stoppen.

Kinderen tonen hun talenten vooral op die momenten waarop ze zonder instructies aan het spelen of werken zijn. Dat zijn de momenten waarop ze helemaal zelf kunnen beslissen wat ze doen en hoe ze dat doen, zonder dat iemand daar richting aan geeft. Die momenten zijn heel waardevol om kinderen te observeren. Ze geven je heel wat informatie over hun talenten: waar ze goed in zijn, waar ze warm van worden en energie van krijgen.

STEEDS WEER NIEUWE TALENTEN IN ZICHT

Blijf steeds nieuwsgierig en alert. Soms merk je bij kinderen nieuwe talenten op, maar dat kan evengoed bij jezelf gebeuren. Een goede graadmeter om te weten of het om een talent gaat, is je gevoel erbij. Gaat het moeiteloos, krijg je er energie van en kijk je ernaar uit? Vergeet je de tijd als je ermee bezig bent? Dat zijn de belangrijkste signalen van talent.

Dat overkwam ook papa Kemp: ‘Vier jaar geleden zat ik bij mijn dochtertje aan tafel wanneer ze aan het tekenen was. Toen ik besloot om even mee te tekenen, gebeurde er iets in mij: ik ontdekte een nieuw talent. Nu zijn portretschilderen en kunstkijken mijn grootste passies. Het past heel erg bij de talenten die ik al kende: aandachtig observeren, leervermogen en genieten van schoonheid.’

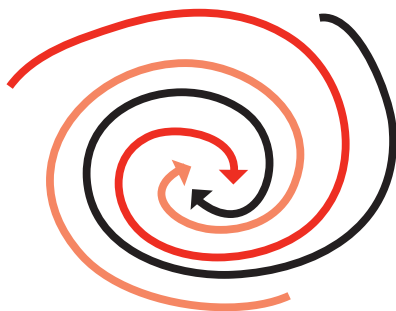
Vaak ontnemen we met onze goede bedoelingen de vrije tijd van kinderen. We plannen het weekend helemaal vol met activiteiten zoals zwemles, muziekles, een bezoek aan de grootouders, circusles, jeugdbeweging, voetbaltraining en noem maar op. Daarna gaan ze nog even in bad en kijken ze wat televisie, en hup, het weekend is om. Het zijn allemaal activiteiten waarin kinderen hun talenten kunnen ontwikkelen, maar tegelijk laten we kinderen weinig ruimte om zelf te kiezen wat ze doen, hoe ze het doen en wanneer. Bouw dus voldoende vrije tijd in, zodat ze de kans krijgen hun andere talenten te laten groeien. Of misschien ontdekken ze zelfs nieuwe talenten?

De basisschool is een dankbare plek om de talenten van kinderen te ontdekken. Welke juf kent niet de jongens die uren in de bouwhoek bezig zijn met een bouwwerk dat ze steeds verder uitbouwen en verfijnen, en waarbij ze steeds andere materialen halen? Deze jongens hebben echt geen tijd voor een fruithapje!

TALENT EN TALENT IN ACTIE

Het is niet omdat kinderen geboren worden met talent dat ze daar ook iets mee doen. Talent kun je beschouwen als een potentieel om ergens heel succesvol in te zijn. Maar om dat potentieel in te zetten en zichtbaar te maken, is er iets nodig. Je dient een context of omgeving te vinden die aansluit op je motivatie en drijfveren, en waar je dat talent voor kunt inzetten. Je zult ook een gedrag moeten ontwikkelen bij je talent. Het gedrag zorgt er immers voor dat het talent zichtbaar wordt in verschillende activiteiten. Vandaar dat wij het onderscheid maken tussen *talent* en *talent in actie*.

TALENT IN ACTIE = TALENT + GEDRAG + CONTEXT

Talent in actie gaat om het talent dat je kunt observeren bij kinderen (of volwassenen) door zijn of haar gedrag te kaderen in een concrete context. Meestal benoemen we het talent in termen van de activiteit: 'hij kan goed basketballen', 'zij kan vrienden maken' of 'hij is een schitterende muzikant'. Strikt genomen is de activiteit niet het talent. Het talent gaat over wat maakt dat iemand schittert in een activiteit en dat verschilt van kind tot kind. Verschillende kinderen kunnen uitblinken in dezelfde activiteit, maar daar andere talenten voor inzetten.

Max is negen jaar en vindt zichzelf een goede voetballer. Als je hem vraagt hoe dat komt, zegt hij: 'Nou, ik ben snel, behendig met de bal en heb altijd heel snel door waar ik moet staan om de bal te krijgen. Dat weten de anderen ook en daardoor krijg ik lekker veel kansen om te scoren.'

TALENTENWEB

TALENTEN LATEN GROEIEN

Sommige talenten herken je direct bij kinderen. Als dat zo is, heeft het kind dit talent al mooi in actie omgezet. Je kunt een kind dan ondersteunen om dit talent nog meer te laten bloeien. Observeer het kind goed in allerlei situaties en help het zich bewust te worden van de momenten waarop het zijn of haar talent gebruikt. Deze talenten even kort benoemen kan al wonderen doen: 'Dit is wel echt **bruggenbouwen** wat je nu doet', 'Dit is zo echt de **ontstaansbegrijper** in jou' of 'Kijk, hier gebruik je ook je talent als **stille helper**'.

Soms benoemt een kind talenten bij zichzelf die je als ouder, leerkracht of begeleider nog niet zo had gezien. Ga daar zorgvuldig mee om. Het kind kan daar misschien mee aangeven dat het dit talent graag wil uitbreiden. Het gaat dan om een verlangen om te groeien. Daarbij kun je helpen en dat doe je door dit talent als een plantje te bemesten, water te geven en ervoor te zorgen dat het een warm zonnetje krijgt. Kortom, je geeft het alle nodige aandacht en verzorging door:

- heel goed te kijken en op te letten of je het talent ziet;
- het talent te benoemen als je het ziet in het gedrag;
- het talent te benoemen als je het op andere momenten opmerkt;
- de verwachting uit te spreken dat het kind het talent in de komende situatie gaat gebruiken;
- situaties te creëren waarin het kind dit talent kan inzetten.

HET VERSCHIL TUSSEN TALENT EN DAT WAAR JE GEWOON GOED IN BENT

De definitie van talent in actie geeft ook inzicht in het verschil tussen talent en dat waar je gewoon goed in bent (een competentie). Een competentie beschrijft een *gedrag* zoals dat van je wordt verwacht in een bepaalde context. Bijvoorbeeld: voor een volle zaal een muziekstuk op de gitaar kunnen spelen.

Het is erg eenvoudig om te achterhalen of een competentie (gedrag + context) ook een *talent in actie* is (talent + gedrag + context). Het volstaat om bij elke competentie waar een kind hoog op scoort twee vragen te stellen:

1. Gaat het vanzelf?
2. Haalt het kind er energie en voldoening uit?

Is het antwoord op deze vragen positief, dan gaat het niet alleen om een competentie, maar ook om talent. Is het antwoord negatief, dan gaat het louter om een competentie. Dit onderscheid is erg belangrijk in het kader van het kiezen van een studie, sport of hobby. Voor je het weet maakt het kind keuzes op basis van competenties die geen talent zijn. En daar wordt niemand gelukkig van.

Sam is zeven jaar en als je hem een muziekinstrument geeft, speelt hij er in geen tijd een deuntje op. Als ik hem daarover ondervraag, geeft hij aan dat hij dat wel kan, maar niet echt graag doet. En dat hij het zeker niet kan opbrengen om lessen te nemen of te oefenen. Hij heeft voor muziek spelen dus wel een aanleg, maar het geeft hem geen energie. Muziek spelen is dus geen talent van hem, maar daar kan wel verandering in komen. Wie weet vindt hij die energie wel als hij op zijn achttiende met wat vrienden een bandje opricht. Als dat zo is, kan de competentie die hij nu heeft uitgroeien tot een talent voor muziek.

CUPIDO'S ROOS

TALENT EN ENERGIE: EEN DUURZAME ENERGIEBRON

Talent kun je vergelijken met een hernieuwbare energiebron. Als je doet waar je goed in bent, laden je batterijen op. Dat zie je ook bij kinderen aan de energiestroom die ze hebben als ze met bepaalde activiteiten bezig zijn, of aan hun weerbaarheid als het wat moeilijker gaat. Als je echter doet waar je niet goed in bent, dan lopen je batterijen geleidelijk aan leeg. Natuurlijk zijn voortdurend opgeladen batterijen niet realistisch in het leven of op school. Kinderen kunnen immers niet alles even goed en ze vinden niet alles wat van hen gevraagd wordt even leuk om te doen. Een goed evenwicht is wel belangrijk. Als hun batterijen meer dan gemiddeld opgeladen zijn, zijn hun veerkracht en weerbaarheid ook hoog. Als je batterijen op een laag pitje staan, dan zijn je weerbaarheid en veerkracht ook laag.

Daarom is het belangrijk kinderen te laten kiezen voor hun talent, zeker als hun batterijen al veel te lang leeg zijn of ze onvoldoende aangesproken worden op hun talent. Ook als ze veel geconfronteerd worden met situaties waarin ze iets moeten doen waar ze niet goed in zijn, zeker als dat al een lange tijd duurt, is het belangrijk om keuzes te maken. Een keuze voor een omgeving, een hobby of een studierichting die meer aansluit op hun talent. Een keuze voor hernieuwbare energie die zijn vruchten afwerpt op de korte en lange termijn.

TALENT VAN DE DAG

TALENTENPOSTER

Hoe ontdek je je talent?

De speurtocht naar het verborgen talent

Als ze het huis van opa binnenstappen, heeft Jurre nog geen woord gezegd. 'Wat zit je dwars, jongen, je bent zo stil?' vraagt opa. Jurre zucht. 'Ik denk niet dat ik talent heb.' Opa aait hem door zijn zwarte piekhaar. 'Geloof me jongen, iedereen heeft talent. Zullen we samen op speurtocht gaan? De speurtocht naar het geheim van het verborgen talent! Kom mee!'

Samen lopen ze de trap af naar de kelder. Overal liggen onderdelen: fietsbanden, autosturen, koffiekannen, stekkers, stofzuigerslangen. Het is de hobby van opa: kapotte apparaten uit elkaar halen en er dan iets compleet nieuws van maken. Uren kan hij daarmee bezig zijn. Als je hem roept, hoort hij je vaak niet, zo geconcentreerd is hij dan aan het werk. Hij vergeet ook vaak de tijd en komt soms uren te laat op afspraken.

Opa loopt naar een hok achter in de kelder. Jurre hoort een hoop gerommel en als de oude man weer tevoorschijn komt gelooft hij zijn ogen niet: voor hem staat opa, in een zilveren pak, compleet met cape en roze bril. Oh nee, denkt hij. Opa is nu echt gek geworden.

'Je denkt zeker dat je ouwe opa gek is geworden, hè jongen? Nee

Jurre, deze outfit is noodzakelijk voor de fantastische reis die we gaan ondernemen. Hier, trek dit aan.'

Jurre trekt met frisse tegenzin het identieke zilveren pak aan dat opa hem geeft. Als mijn vrienden me zo maar niet zien, denkt hij ongerust. Hij kijkt met argusogen naar de roze bril.

'Dat is een talentenbril,' zegt opa, 'als je die op hebt kun je makkelijker iemands talenten herkennen.'

Als Jurre zilver en klaar is, neemt opa hem mee naar een andere deur achterin de kelder. 'Hier staat mijn mooiste uitvinding.' Ze lopen naar binnen en Jurre's mond valt open. In het midden van de ruimte staat een roze vliegtuig met dikke vleugels. Het is versierd met witte stippen en afgewerkt met groene lintjes en zilveren glitters. Jurre haalt een wenkbrauw op en opa grinnikt. 'Sorry Jurre. Je oma heeft lang geleden ook haar talent ontdekt. Oma is een **mooimaaker**. En ze heeft heel veel plezier beleefd aan het versieren van dit vlieggedrocht, geloof me maar.'

Jurre stapt op het ijzeren gevaarte af en bestudeert de grote motoren die alle kanten op kunnen draaien. 'Ik noem het de Talentjager. Het is een bijzonder vliegtuig,